

Niassers dankbaar voor hun bevrijding

HET WILHELMUS UIT EEN VERROESTE TROMPET

Het einde van ellende en terreur

Bijzondere correspondentie).

Voorop rijdt een pantserauto, daarachter het eigenlijke konvooi van onze jeep en een tweetal waterwagens, en aan den staart wederom een pantserwagen. Zo is de samenstelling van een konvooi, zoals er nu tientallen op weg zijn. Op Java en hier op West-Sumatra in de Padangse laagvlakte. Nog zijn de verbindingen niet veilig en er moet op gerekend worden, dat hinderlagen, aanvallen van sluipschutters, handgranaten en meer van dat liefelijks ons deel kunnen zijn.

Ons doel is de voorpost Passar Oesang, 25 km van Padang, welke enkele dagen geleden bezet is. Vandaar zijn meldingen binnen gekomen, dat vluchtelingen naar dit pas bezette gebied zijn uitgeweken. Het is de luitenant F. Michels van het eerste regiment Jagers, die met een peloton deze inheemsen, op eigen verzoek, uit hun kampong haalde.

De vluchtelingen zijn christen-Niassers, wier leven door de T.N.I. in gevaar wordt gebracht. Reeds den nacht voor hun eigenlijke redding had het peloton der Jagers dezen mensen in hun kampong bescherming verleend. Maar de kampong was te ver van de kampbasis gelegen, om blijvend bescherming te kunnen bieden. Daarom was het beter, dat de bevolking tijdelijk meetrok naar het kamp der Jagers.

De weg naar voren is mooi. In tegenstelling daarmee zijn de huizen langs den weg merendeels vervallen, en zeker geen toonbeeld van welvaart. De bevolking langs den weg groet, maar dit is nog niet het bekende joviale groeten, zoals we dit zien wanneer de bevolking ons heeft leren kennen. Neen, dit is nog het angstige groeten, zoals de Jappen het wensten, met wie de republiek gelijken tred schijnt te houden. Slechts hier en daar en dan nog onwennig wordt aarzelend een duim opgestoken. Over vele bruggen, die de T.N.I. geen kans kreeg op te blazen, gaat het verder, tot we ons doel, den laatsten post, bereikt hebben.

En dan rijden we te midden van een schare Niassers. Als we uitgestapt zijn, kunnen we pas goed de ellende van deze mensen overzien. We zijn gewend aan taferelen van verschrikking, maar we hebben moeite dezen vreselijken aanblik te verwerken.

Slechts wat boomschors omhult deze met zweren overlakte mensen. Wat schamel huisraad, het hoogst noodzakelijke, hebben ze bij zich. Een kind houdt angstvallig haar aapje vast, dat haar afzichtelijke zweren aflikt. Groot

en angstig kijken de kinderoogen, die tot nog toe alleen nog maar slechte en ruwe soldaten kenden en nog niet begripen, dat er ook andere soldaten kunnen zijn. Een vrouw zit daartussen, wier kind stierf op het moment, dat de Nederlandse troepen haar kampong binnentrokken. Misschien had, enkele dagen eerder, reddende medicijn kunnen helpen. Nu moest het snel begraven worden, want zij was moeder van meer kinderen, die veilig gesteld moesten worden. En dus trok zij mede, achterlatend wat haar lief was.

Door een tolk horen wij dan het relaas van den pendita van deze Christen-Niassers, gedurende de bezetting der Jappen, maar vooral hun lijden onder de terreur der republiek. Eerstgenoemden hebben hen betrekkelijk rustig laten leven. Slechts nu en dan werd rijst gevorderd en moesten de mannen helpen de wegen onderhouden. Alleen verdween de welvaart zienderogen.

Onder het Republikeins bestuur begon eerst recht de terreur. De plaatselijke leiders, die in deze Christenen, overigens terecht, aanhangers van het Nederlandse gezag vermoedden, dreven hen in een bepaalde streek en verboden hun het belijden van het Christendom. Op grond van Islamietische overwegingen werden alle varkens door de T.N.I. doodgeschoten. Verder werd rijst weggehaald en moesten werkkrachten geleverd worden. Meermalen gebeurde het, dat al de rijst werd weggesleept, zodat de bevolking gedwongen was zich soms wekenlang te voeden met boombladeren. Noch voor rijst, noch voor geleverde werkprestaties werd ooit betaald. Voor de ter plaatse bestaande republikeinse distributie kwamen zij niet in aanmerking.

Enkele Christenen werden gedwongen tot den Islam over te gaan, hetgeen zij, daar hun leven er mee gemoeid was, in schijn hebben gedaan. In het geheim werden kerkdiensten gehouden onder leiding van hun pendita. Deze kleine pieter man, naar wien zijn volgelingen vol ontzag opzien, sprak in den morgen, in het bijzijn van den kampcommandant, kapitein Hartman van de Jagers uit Eindhoven, de volgende treffende woorden: „Driehonderd jaar hebben de Nederlanders ons goed bestuurd, we hebben de Japanse bezetting gekend en ten slotte de republikeinse terreur. Wij weten, nu de Nederlanders terug zijn, dat het weer goed zal worden.”

Op den weg rijdt een auto vol geladen met jonge Niassers. Jeugd, die zo gauw vergeet alle ellende en alweer lacht van verrukking voor dit nooit gekende. En dan komt een der Niassers met een trompet aangelopen, vraagt iets aan den chauffeur en prompt helpt deze het instrument met wat benzine schoon maken. Behoort dit instrument tot de wonderbaarlijke en onbruikbare, maar daarom toch voor de eigenaars waardevolle bezittingen, die vluchtelingen plegen mee te nemen? En dan zet deze bevrijde Niasser het instrument aan zijn lippen en blaast het Wilhelmus.

Zelden heeft het horen van ons volkslied zo'n diepen indruk op ons gemaakt als in dit moment. Zuiver werd het zeker niet gespeeld, maar zuiver was wel de bedoeling van lezen in vuile boomschors gekleden man, die met het spelen van het Wilhelmus, uiting gaf aan zijn gevoelens van afhankelijkheid aan het Nederlandse bestuur.